

Dorpsvisie Ureterp 2025 - 2035

Ureterp, dorp van duurzaam leven

Inleiding

De tijd loopt onverbiddelijk voort. De wereld om ons heen verandert sneller dan ooit, en de echo's van die veranderingen bereiken ook het platteland van Friesland. Ureterp, een dorp dat zijn wortels diep in de grond heeft, staat aan de vooravond van een tijdperk van uitdagingen en kansen. Hier, te midden van weidse landerijen en een coulisselandschap dat zucht onder de druk van moderniteit, ontstaat de noodzaak om vooruit te kijken zonder te vergeten waar we vandaan komen.

Deze dorpsvisie 2025-2035 is meer dan een document. Het is een zoektocht naar balans: tussen traditie en vooruitgang, groei en behoud, tussen de druk van de wereld buiten ons en het unieke karakter van Ureterp. Hoe blijft ons dorp een thuis voor iedereen – van jonge gezinnen tot ouderen, van nieuwkomers tot de oorspronkelijke bewoners? Hoe zorgen we ervoor dat de dorpskern niet ten prooi valt aan vervlakking en dat de groene longen rondom ons behouden blijven?

Het antwoord ligt in samenwerking. Deze visie is tot stand gekomen door de handen en stem van vele bewoners, verenigingen, belangenorganisaties en lokale overheden. Het is een samenspel van dromen en realisme, van zorg voor het heden en verantwoordelijkheid voor de toekomst.

Hierin ligt een uitdaging voor Plaatselijk Belang Ureterp (PBU), een organisatie die al meer dan een eeuw de spil vormt van de dorpsontwikkeling. Met deze visie in de hand willen we Ureterp niet alleen beschermen, maar juist versterken. Een dorp dat standhoudt in de storm van veranderingen – klaar voor morgen, maar geworteld in de tradities van gisteren.

De kernpunten die in de visie terugkomen zijn:

1. Ureterp zoals het nu is
2. Uitdagingen
3. Cultuurhistorisch erfgoed en identiteit
4. Landschapsbehoud en natuurbeheer
5. Duurzaamheid en energietransitie
6. Woningaanbod en leefbaarheid
7. Toegankelijke voorzieningen en zorg
8. Verkeer, mobiliteit en openbaar vervoer
9. Jongeren en ouderen
10. Lokale economie en werkgelegenheid
11. Sport en recreatie
12. Toerisme en recreatie
13. Dorpsbudget

1. Ureterp zoals het nu is

Ureterp is een dorp van tegenstellingen: het rustige plattelandleven naast de levendigheid van een hechte gemeenschap; het eeuwenoude landschap naast de moderne ontsluiting via de A7 en N381. Met bijna 5000 inwoners is Ureterp geen klein gehucht meer, maar ook geen stad. Het beweegt zich precies in die delicate balans waar authenticiteit en groei elkaar raken.

De dorpskern bruist van activiteit: een rijk verenigingsleven, variërend van sport tot muziek en cultuur, kerken, buurtvereniging en of ouderenvereniging, draagt bij aan een sociale cohesie die in veel andere dorpen verdwenen is. Hier groet men elkaar nog op straat, en de lijnen tussen mensen zijn kort. Toch heeft de tijd zijn stempel gedrukt. Waar Ureterp ooit verzuild was, hebben nieuwkomers in de afgelopen decennia een diversiteit aan inzichten gebracht. Door deze samensmelting van oud en nieuw heeft Ureterp zich ontwikkeld tot een dorp waar traditie en vernieuwing hand in hand gaan.

Maar de groei kent ook uitdagingen. Het behoud van voorzieningen en de lokale middenstand vraagt om een voortdurende inzet. Sociale cohesie is geen vanzelfsprekendheid meer, zeker niet in een samenleving die steeds meer individualiseert. Daarbij wordt de grens tussen dorp en stad steeds vager. De nabijheid van Drachten biedt kansen, maar ook risico's voor de eigen identiteit van Ureterp.

Wat Ureterp uniek maakt, is de verbinding met het omliggende landschap: de glooiende weilanden, de oude waterlopen, en de zichtlijnen die herinneren aan eenvoudige tijd. Dit is geen landschap om te verliezen, maar om te koesteren. In deze balans tussen behoud en vernieuwing schuilt de toekomst van Ureterp.

2. Uitdagingen

Ureterp staat aan de vooravond van grote veranderingen. Verschillende bedreigingen, waaronder drie zeer actuele tekenen zich af aan de horizon: de Lelylijn, de aanleg van een 380 kV-hoogspanningslijn en de groeiende noodzaak tot water- en klimaatadaptatie. Elk van deze ontwikkelingen vraagt om een zorgvuldige afweging van kansen en risico's, waarbij de unieke identiteit van Ureterp behouden moet blijven.

Lelylijn: Verbinding of versnippering?

De Lelylijn, al sinds 1976 een sluimerend plan, lijkt dichterbij dan ooit. Met Europese subsidies en een duurzaam perspectief wordt een snelle spoorverbinding tussen Amsterdam en Groningen beoogd, met mogelijk internationale doorgangen richting Duitsland. Voor Ureterp is het tracé ingetekend tussen het dorp en Drachten, een lijn die fysieke nabijheid belooft maar ook vragen oproept.

De impact op het landschap en de leefomgeving is niet gering. Terwijl de voordelen – zoals betere bereikbaarheid en economische kansen – evident zijn, dreigt ook versnippering van het karakteristieke Friese landschap. Het is cruciaal dat Ureterp niet slechts een stip op de kaart wordt, maar actief deelneemt aan de besluitvorming. Een visie waarin de integratie van natuur, infrastructuur en dorpsbelangen wordt gewaarborgd, is onmisbaar.

380 kV: Energie versus esthetiek

Ook de vaststelling 380 kV-hoogspanningsverbinding met voorkeurstracé Viervelaten- Ens, stelt Ureterp voor een dilemma. Het kortere tracé langs de A7, dat landschappelijke ingrepen met zich meebrengt, wordt afgezet tegen een alternatieve route via station Louwsmeer. Hoewel die laatste al deels in het landschap is opgenomen, blijft de visuele en ruimtelijke impact aanzienlijk.

Voor Ureterp betekent dit opnieuw een evenwicht zoeken. Het energievraagstuk is urgenter dan ooit, maar mag niet ten koste gaan van het agrarische karakter en de rust van de omgeving. Hoeveel modernisering kan een dorp dragen voordat het zichzelf verliest?

Water en klimaat: De veerkracht van Ureterp

Klimaatverandering dringt zich niet alleen op in abstracte termen, maar ook in concrete bedreigingen: intensere regenbuien, langere droogteperiodes en temperatuurstijgingen. Ureterp bereidt zich voor, samen met Wetterskip Fryslân is de gemeente bezig een noodwaterberging te realiseren ten zuiden van het dorp. Afkoppeling van hemelwaterafvoer en grotere infiltratie plaatsen zijn mogelijke aanvullende maatregelen. Hier toont Ureterp veerkracht en vooruitziendheid. Toch rijst de vraag hoe het dorp zich kan wapenen zonder zijn karakter te verliezen. Want klimaatadaptatie moet niet alleen functioneel zijn, maar ook verweven blijven met de dorpsidentiteit.

Behoefte aan woningbouw voor een vitaal dorp

Een van de meest urgente uitdagingen voor Ureterp is het adresseren van de groeiende behoefte aan diverse woningbouw. Om het dorp vitaal en aantrekkelijk te houden voor verschillende generaties en nieuwe Nederlanders, is het noodzakelijk om te investeren in woningbouw die aansluit bij de veranderende samenstelling van de bevolking. Dit omvat betaalbare koopwoningen en sociale huurwoningen om jonge gezinnen en starters aan te trekken, evenals ouderenwoningen en/of knarrenhofjes die natuurlijke doorstroming stimuleren en levensloopbestendige woningen die ouderen de mogelijkheid bieden om in het dorp te blijven wonen. Door in te zetten op compacte inbreidingsprojecten en zorgvuldig gekozen uitbreidingen, kan Ureterp zijn unieke karakter behouden terwijl het voorziet in de behoefte aan nieuwe woonruimte. Dit draagt bij aan een prettig leefklimaat en versterkt de sociale cohesie binnen de gemeenschap.

Vergrijzing en behoefte aan voorzieningen voor ouderen

Met een steeds groter wordend aandeel ouderen in de bevolking wordt de vergrijzing een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst van Ureterp. Deze demografische ontwikkeling vergroot de behoefte aan passende voorzieningen, zoals levensloopbestendige woningen, toegankelijke zorgvoorzieningen en ontmoetingsruimten. Het behoud en de uitbreiding van diensten zoals de Plusbus, dagbesteding en kleinschalige zorginitiatieven zijn essentieel om ouderen de mogelijkheid te bieden zo lang mogelijk zelfstandig te wonen in bijvoorbeeld knarrenhofjes. Daarnaast is er behoefte aan meer rustpunten in het dorp, zoals bankjes langs wandelroutes, om het dagelijkse leven voor ouderen comfortabeler te maken. Door deze maatregelen blijft Ureterp een gastvrij dorp voor zijn oudere inwoners, zonder de belangen van jongere generaties uit het oog te verliezen.

3. Cultuurhistorisch erfgoed en identiteit

De cultuurhistorische rijkdom van Ureterp is een bron van trots en een pijler van de dorpsidentiteit. De oude panden, zoals het rijksmonument aan de Weibuorren 60/62 en de St. Petruskerk, dienen als tastbare bakens van het verleden en vertellen het verhaal van Ureterp door de eeuwen heen. Het behoud van deze historie is cruciaal om de unieke ziel van het dorp te bewaren.

Oorsprong en vroege geschiedenis

De naam Ureterp weerspiegelt de geografie en geschiedenis van het gebied. "Ure" verwijst mogelijk naar de Oudfriese woorden voor vochtige grond of stromend water, terwijl "terp" een kunstmatige woonheuvel aanduidt. Samen betekent Ureterp "terp op drassige grond" of "woonheuvel aan een waterloop" – een toepasselijke beschrijving voor een dorp dat noordelijk van het Koningsdiep ligt.

Archeologisch onderzoek wijst op een rijke en vroege bewoningsgeschiedenis. In 1943 werden bij de Prinsendobbe aan de Mounleane kampplaatsen van rendierjagers ontdekt, daterend uit het einde van de oude steentijd, 10.000 tot 9800 jaar voor Christus. Recentere opgravingen uit 2013 onthulden sporen van middeleeuwse kolonisatie, waarbij het dekzandlandschap rond Ureterp voor het eerst werd bewoond. Deze kolonisten vestigden zich op hoger gelegen dekzandruggen nabij waterlopen zoals het Koningsdiep, en gebruikten drainage sloten om het terrein bewoonbaar te maken.

Van terpenbouwers tot agrarische gemeenschap

De vroege middeleeuwen markeerden een cruciale fase in de ontwikkeling van Ureterp. Hier woonden terpenbouwers, een volk dat zichzelf beschermde tegen overstromingen door woonheuvels op te werpen. Archeologische vondsten, zoals aardewerkscherven en gereedschappen, duiden op een bloeiende gemeenschap in de 8e eeuw. Het gebied was destijds onderdeel van het Friese rijk en later van de Frankische invloedssfeer.

In de latere eeuwen groeide Ureterp uit tot een agrarische nederzetting. Turfwinning in de 17e eeuw speelde een belangrijke rol in de regionale economie en vormde het landschap verder. Dit rijke erfgoed – van terp-nederzetting tot agrarisch dorp – blijft een kern van de dorpsidentiteit.

Het hedendaagse landschap

De historische structuren zijn nog steeds zichtbaar in het huidige landschap. De Weibuorren, ooit een doorgaande route die de zandruggen volgde, is de centrale as van het dorp. Langs deze weg vinden we de oudste bebouwing en bijzondere historische kenmerken, zoals de St. Piterkerk. Deze kerk, gebouwd tussen 1200 en 1250, staat niet centraal in het dorp zoals elders in Friesland, maar ongeveer een kilometer daarbuiten. Het omringende coulisselandschap biedt een open en agrarisch decor dat de historie ademt.

Behoud en verbetering

De dorpsgemeenschap hecht veel waarde aan het behoud van deze historische identiteit. Plaatselijk Belang Ureterp (PBU) zet zich in om karakteristieke elementen te koesteren en, waar mogelijk, terug te brengen. Voorbeelden hiervan zijn de herinrichting van de Weibuorren met meer aandacht voor groen en straatbeeld, en het beschermen opnieuw toegankelijk maken van oude paden zoals de Brouwerslaan en Modderikswyk. Het gebied rondom de hervormde kerk en de Tsjerkeleane moet behouden blijven als beschermd dorpsgezicht, waar bedrijventerreinen (A7-zuid) en nieuwbouw vanuit Ureterp uitgesloten zijn.

De toekomst van erfgoed

Het behoud van Ureterper-erfgoed vraagt om een voortdurende balans tussen respect voor het verleden en ruimte voor vernieuwing. Toekomstige projecten zullen blijven inzetten op het versterken van de dorpsidentiteit, bijvoorbeeld door historische wandelroutes te ontwikkelen en het coulisselandschap als uniek cultuurhistorisch element te beschermen. Met deze visie blijft Ureterp een dorp dat niet alleen zijn geschiedenis vertelt, maar die het ook doorgeeft aan de generaties van morgen.

4. Landschap en natuurbeheer

Een landschap met een verhaal.

Ureterp is omringd door een landschap dat ademt, vertelt en inspireert. De weilanden, bossen, heidevelden en waterpartijen vormen niet alleen een decor, maar ook een onmisbare drager van het dorpskarakter. Dit coulisselandschap, met zijn kenmerkende afwisseling van open en gesloten ruimtes, herinnert aan een tijd waarin mens en natuur nauw samenleefden. In een tijd van groeiende druk op ruimte en natuur is het behoud en versterking van deze omgeving essentieel.

Wandel- en fietsroutes: Verbinding met de natuur

De bestaande wandel- en fietsroutes, zoals die op de Merskenheide, Bloms reed en rond de Lippe Gabriëls Plas, bieden inwoners en bezoekers een directe verbinding met de natuur. Deze routes worden gekoesterd en uitgebreid. Zo wordt gekeken naar de integratie van dobben en pingo's – natuurlijke waterpartijen – in nieuwe wandel- en fietspaden. Deze elementen versterken niet alleen de biodiversiteit, maar geven ook een historisch perspectief aan de routes. Door inspanningen van PBU is bij de Lippe Gabriëls Plas ruimte ontstaan voor meer recreatieve activiteiten. Hier kan meer bekendheid aan gegeven worden door middel van informatieborden aan de Lipomwyk en de Feart. Het zuiden van de plas biedt mogelijkheden voor wandelingen, speurtochten en informatieve programma's voor scholen. Visstekken en andere voorzieningen maken dit gebied aantrekkelijk voor een breed publiek.

Groen in het dorp: Meer dan decoratie

Groenvoorzieningen binnen het dorp zijn een belangrijk middel om leefbaarheid en biodiversiteit te bevorderen. Initiatieven zoals de Doorgeef Tuin in park De Buorrefinne laat zien hoe groen kan verbinden en inspireren. Deze tuin, waar fruitbomen symbool staan voor generaties en groei, nodigt uit tot reflectie en ontmoeting.

Het behoud van speeltuinen in de wijken is cruciaal, ondanks afnemende betrokkenheid van vrijwilligers. Toekomstbestendig vrijwilligersbeheer verlangt een extra (financiële) impuls van de gemeente. PBU ondersteunt het idee van enkele grotere speeltuinen met een sociale functie, maar benadrukt het belang van nabij speelplekken voor kinderen in de buurt.

Biodiversiteit en bewonersparticipatie

Het maaibeeld van de gemeente wordt herzien met aandacht voor biodiversiteit. Samenwerkingen met organisaties zoals ELAN en Boerenland hebben geleid tot meer bloemrijke bermen en diversiteit in beplanting. Bewoners worden gestimuleerd om mee te denken en bij te dragen aan het onderhoud van groenvoorzieningen. Zo ontstaan buurtinitiatieven die niet alleen het landschap verbeteren, maar ook de sociale cohesie versterken.

Groene zones en klimaatbestendigheid

Ureterp heeft in de afgelopen 40 jaar een traditie opgebouwd van het afwisselen van bebouwing en groene zones. Deze 'vingerstructuur' voorkomt dat het dorp een grijze stenen massa wordt en draagt bij aan een prettig woonklimaat. Om deze balans te behouden, wordt ingezet op versterking van groen binnen en rond het dorp, met maatwerk per wijk.

Met het oog op klimaatverandering worden groene stroken niet alleen behouden, maar ook ingezet om wateroverlast te verminderen en hittestress te voorkomen. Bewoners kunnen hierbij een actieve rol spelen in samenwerking met de gemeente.

Het landschap van de toekomst

Het landschap rond Ureterp is niet alleen een bron van trots, maar ook een verantwoordelijkheid. Door historische elementen zoals dobben te integreren in nieuwe routes, biodiversiteit te stimuleren en bewoners actief te betrekken, blijft Ureterp een voorbeeld van hoe natuur en gemeenschap elkaar versterken. In dit landschap ligt de sleutel tot een duurzame toekomst, waarin Ureterp zijn karakter bewaart en toch ruimte biedt aan groei en vernieuwing.

5. Duurzaamheid en energietransitie

Een duurzame toekomst voor Ureterp

Duurzaamheid is niet langer een abstract streven, maar een noodzakelijke weg om de leefbaarheid van Ureterp te waarborgen. Fossiele energiebronnen raken uitgeput en klimaatverandering dwingt ons tot actie. Voor onze gemeente betekent dit de ambitie om tegen 2035 energieneutraal te zijn: Ureterp en Nij Beets zijn wat dat betreft dorpen die in Friesland voorop lopen als het gaat om hernieuwbare energie.

Energieneutraal in 2035

Het streven naar energieneutraliteit omvat meer dan technologische innovaties. Het vraagt om een gezamenlijke inspanning van bewoners, bedrijven en de overheid. In Ureterp is al een belangrijke stap gezet met de zonneparken op de Skieppeleane en de Lippe Gabriëls Plas. Deze parken leveren voldoende energie voor ruim 5000 huishoudens en dragen direct bij aan de verduurzaming van het dorp.

Een deel van deze opbrengsten komt ten goede aan de gemeenschap. Sportaccommodaties zoals De Griene Leane en MFC De Wier zijn voorzien van zonnepanelen, wat helpt om de energiekosten te drukken. Deze aanpak bewijst dat duurzaamheid niet alleen milieuwinst oplevert, maar ook sociaal en economisch voordelen biedt.

Lokaal initiatief: De energiewerkgroep

In 2020 is vanuit Plaatselijk Belang Ureterp een energiewerkgroep opgericht. Deze groep ondersteunt inwoners met praktische adviezen, zoals informatie over subsidies en energiebesparende maatregelen. Ook coördineert de werkgroep investeringen in projecten die het dorp verder verduurzamen, zoals straatverlichting met minder lichtvervuiling en klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte.

De werkgroep onderzoekt de oprichting van een energiecoöperatie. Dit initiatief stelt inwoners in staat te participeren in nieuwe of uitgebreide groene energieprojecten, zoals zonneparken. Zo blijft de gemeenschap betrokken en profiteert Ureterp direct van de opbrengsten.

Klimaatbestendige bouw en renovatie

Duurzaamheid begint bij de woningen zelf. Alle nieuwbouwprojecten in Ureterp worden energiepositief: ze wekken meer energie op dan ze verbruiken. Tegelijkertijd worden bestaande woningen gestimuleerd om over te stappen op energiebesparende technieken, zoals isolatie en warmtepompen. De energiewerkgroep speelt een belangrijke rol in het faciliteren van subsidies en het geven van advies.

Bij het verduurzamen van huizen wordt ook gelet op de landschappelijke inpassing. Grote windmolens, die het uitzicht verstoren, worden vermeden. In plaats daarvan ligt de focus op zonne-energie en samenwerking met lokale agrarisch ondernemers voor duurzame oplossingen.

Duurzaamheid als sociale motor

Duurzaamheid is meer dan energie besparen en uitstoot verminderen. Het is een motor voor sociale cohesie en economische versterking. Door lokale gemeenschap initiatieven te financieren met opbrengsten uit duurzame energieprojecten, zoals het verbeteren van de leefomgeving of energiebesparende maatregelen in het dorp, wordt de energietransitie een gezamenlijke inspanning.

Balans tussen groei en natuur

Om de ambities van Ureterp te realiseren, is het cruciaal dat groene energieprojecten landschappelijk zorgvuldig worden ingepast. De zonneparken op de Skieppeleane en Lippe Gabriëls Plas worden als voorbeeld genoemd. Uitbreidingen hiervan kunnen noodzakelijk zijn, maar moeten altijd in harmonie met het landschap worden uitgevoerd.

De weg vooruit

Met een duidelijke visie, concrete projecten en een sterke gemeenschapszin werkt Ureterp aan een duurzame toekomst. Door innovatieve oplossingen te combineren met respect voor het landschap en samenwerking binnen de gemeenschap, blijft Ureterp niet alleen een voorbeeld van energieneutraliteit, maar ook een plek waar het prettig wonen en leven is – voor huidige en toekomstige generaties.

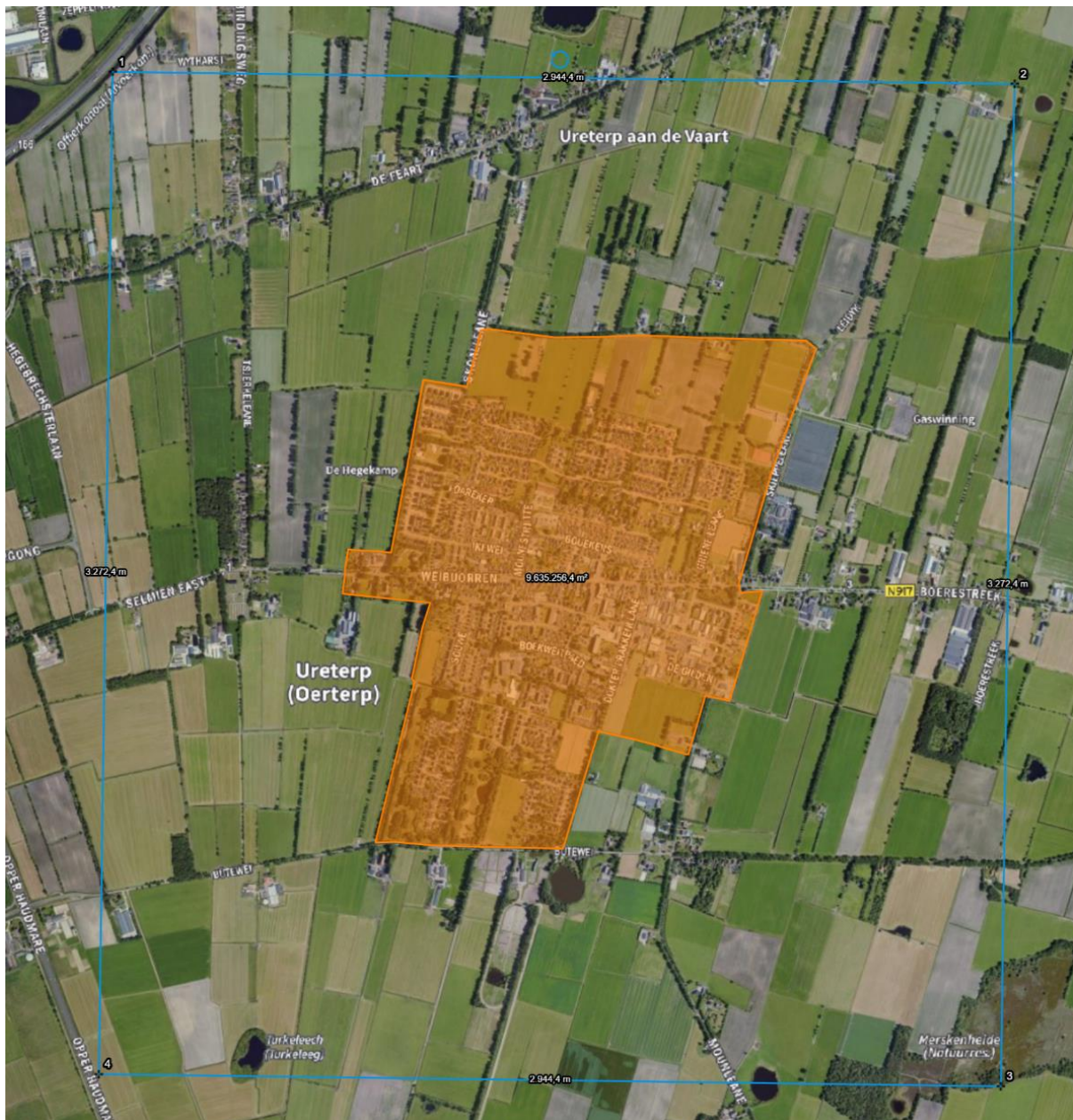
6. Het wonen van morgen en leefbaarheid

Ureterp biedt al generaties lang een aantrekkelijke leefomgeving door de combinatie van een dorps karakter, groene ruimte en strategische ligging nabij stedelijke voorzieningen. Met de toenemende druk op de woningmarkt en de veranderende demografie wordt het behouden van deze kwaliteiten steeds belangrijker. Deze visie schetst een toekomst waarin Ureterp zijn unieke identiteit behoudt, terwijl het inspeelt op de behoefte aan diverse en betaalbare woningen. Goede huisvesting fundament voor leefbaarheid van een dorp.

Strategische ligging en groei binnen grenzen

Ureterp bevindt zich op een unieke plek, met stedelijke voordelen van Drachten binnen handbereik en een landelijke sfeer die rust en ruimte biedt. De groei van het dorp moet zorgvuldig worden gepland om het landschap en het dorpskarakter te beschermen. Ten noorden en zuiden zijn diverse woon- en verblijfsgebieden ontwikkeld. Aan de westzijde wordt het dorp begrensd door de woningbouw op onze oude sportvelden en door een melkveebedrijf. De zuidzijde wordt begrensd door de “Bûtewei”. De oostzijde wordt begrensd door het kleinschalige bedrijventerrein “de Gilden”, en de “Skieppeleane” waar een autosloperij, zonnepark en een NAM-locatie voor de begrenzing zorgen in het kader van de wet Milieubeheer. Ook bevinden zich hier de sportvelden en de volkstuinen. Aan de noordzijde wordt de meest recente uitbreiding van Ureterp gerealiseerd: het Fugelliet. De “Leidyk” kan als begrenzing worden aangeduid voor het noordelijke deel van Ureterp. Het ruime coulissen-platteland landschap rond Ureterp is een van de belangrijke kwaliteiten die Ureterp als woondorp versterken t.o.v. het verstedelijkte gebied (rondom) Drachten. In bijna alle beleidsdocumenten van de gemeente Opsterland wordt gesproken over het in stand houden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Gelet op de demografische ontwikkelingen in Fryslân is het belangrijk om bij de woningbouwplanning in Ureterp rekening te houden met de vergrijzing en de toename van eenpersoonshuishoudens. In 2024 bestaat 23% van de Friese bevolking uit 65-plussers, en deze trend zet naar verwachting door. Daarnaast is het aantal eenpersoonshuishoudens de afgelopen jaren gestegen, terwijl het aantal huishoudens met kinderen is afgenomen. Deze veranderingen in de bevolkingssamenstelling vragen om een diversiteit aan woningtypen, zoals levensloopbestendige woningen en kleinere wooneenheden, om te voldoen aan de behoeften van zowel senioren als alleenstaanden. Door hierop in te spelen, kan Ureterp een toekomstbestendig woonaanbod creëren dat aansluit bij de demografische ontwikkelingen in de provincie.

Het uitgangspunt is dat woningbouw plaatsvindt door middel van compacte inbreidingsprojecten en beperkte uitbreidingen binnen deze grenzen, zoals Fugelliet- Noord en de volkstuin locatie.

Behoeftte aan diversiteit in woningen

De woningbehoefte in Ureterp weerspiegelt de veranderende demografie. Er is vraag naar:

- 25% Sociale huurwoningen: De afname van sociale huurwoningen belemmert jonge gezinnen en alleenstaanden om zich in het dorp te vestigen. PBU zet zich in voor nieuwe sociale huurwoningen om de diversiteit en sociale structuur te versterken.
- 20% Ouderenwoningen. Voor ouderen is het belangrijk dat er voldoende passende woningen zijn, zoals ouderenwoningen en levensloopbestendige woningen zodat zij kunnen doorstromen en gezinswoningen vrijkomen voor jonge gezinnen. Knarrenhof (sociaal en zorgfunctie).
- 35% Levensloopbestendige woningen die geschikt zijn voor zowel ouderen als gezinnen
koopwoningen: Om jongeren te behouden en nieuwe gezinnen aan te trekken, is betaalbare nieuwbouw van groot belang.
- 15% Vrij op naam (v.o.n.) voor mensen die zelf een woning willen bouwen. Zelfbouw
Mogelijkheden: De koper heeft veel vrijheid in het ontwerp en de bouw van de woning, mits deze voldoet aan de bouwvoorschriften en het beeldkwaliteitsplan om een passende uitstraling van de wijk te waarborgen.
- 5% Innovatieve woningconcepten, zoals erfpachtconstructies, worden onderzocht om betaalbare woonopties mogelijk te maken.

Compacte groei door inbreiding

Inbreiding is de sleutel tot duurzame groei. Het herbestemmen van bestaande locaties, zoals de oude COOP-supermarkt, basisschool de Twirre en andere onbenutte kavels, biedt mogelijkheden om woningen toe te voegen zonder de groene ruimte aan te tasten. Dit voorkomt versnippering en versterkt de dorpskern.

De focus op inbreiding draagt ook bij aan een sterke binding met het dorp. Bewoners van de dorpskern maken intensiever gebruik van lokale voorzieningen en dragen zo bij aan de levendigheid van Ureterp.

Zorgvuldige uitbreidingen binnen het dorp weefsel

Nieuwe uitbreidingslocaties, zoals Fugelliet Noord, worden zorgvuldig gekozen en ontworpen om harmonieus in het bestaande dorpsweefsel te passen. De nadruk ligt op het creëren van gemengde wijken waarin verschillende woningtypen naast elkaar bestaan, wat bijdraagt aan sociale cohesie.

In het gebied tussen de Griene Leane, de Leidyk en de Skoalleane is ruimte voor verdere woningbouw, met aandacht voor een multimodale bereikbaarheid en een goede aansluiting op bestaande infrastructuur.

Wonen en natuur in balans

Een van Ureterper grootste troeven is de verweving van bebouwing en groen. Het dorp heeft zich in de afgelopen decennia ontwikkeld met een vingerstructuur van afwisselend bebouwing en groene zones. Deze balans voorkomt een grijze steenmassa en draagt bij aan de leefbaarheid.

Het behoud en de uitbreiding van groene gebieden blijven een prioriteit. PBU pleit voor het behoud van groenstroken in nieuwe wijken en het stimuleren van bewonersparticipatie bij het onderhoud van deze ruimtes.

Betaalbaarheid en doorstroming

Een belangrijk aandachtspunt is het bevorderen van doorstroming op de woningmarkt. Ouderen kunnen naar levensloopbestendige woningen verhuizen, waardoor gezinswoningen beschikbaar komen voor jonge gezinnen. Dit vraagt om een geïntegreerde aanpak waarin nieuwbouw, renovatie en financiële ondersteuning via subsidies hand in hand gaan.

Herbestemming van het buitengebied

Het buitengebied van Ureterp kent een rijke geschiedenis van agrarische bedrijvigheid, maar staat aan de vooravond van grote veranderingen. In de jaren '50 en '60 zorgde de ruilverkaveling voor een herstructurering van de landbouw. Veel kleine bedrijven werden beëindigd en kregen een woonbestemming. Sindsdien is het buitengebied blijven evolueren, met de melkquotering van 1983 als een moment waarop verdere groei tijdelijk stagneerde. Nu, decennia later, staan agrarische ondernemers opnieuw voor grote uitdagingen, met stikstof maatregelen en stoppersregelingen die de sector dwingen zich aan te passen.

Deze ontwikkelingen brengen kansen met zich mee voor het buitengebied. Agrarische gebouwen die vrijkomen, bieden mogelijkheden voor herbestemming, bijvoorbeeld door deze om te vormen tot wooneenheden of andere functies die de leefbaarheid van het buitengebied versterken.

Flexibele bestemmingsplannen: Nieuwe functies voor oude gebouwen

Om het buitengebied leefbaar te houden, is het van groot belang dat de gemeente soepel omgaat met het aanpassen van bestemmingsplannen. Het principe van "rood voor rood" kan hierbij een leidraad zijn: agrarische gebouwen mogen een nieuwe bestemming krijgen, zolang dit geen overlast veroorzaakt voor de omgeving.

Een interessante optie is het opdelen van boerderijen in meerdere wooneenheden. In andere regio's, zoals het zuiden en oosten van Nederland, heeft deze aanpak bewezen succesvol te zijn. Niet alleen worden deze gebieden levendiger, maar bewoners waarderen ook de sociale verbinding en het gevoel van veiligheid dat deze woonvorm met zich meebrengt.

Innovatie en behoud van het buitengebied

De herbestemming van agrarische gebouwen kan verder gaan dan alleen woningen. Kleinschalige ondernemingen, recreatieve voorzieningen, agrotourisme en zorgboerderijen zijn voorbeelden van functies die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het buitengebied. Het behoud van historische en landschappelijke waarde moet hierbij centraal staan. PBU pleit ervoor om het buitengebied te benaderen als een dynamisch onderdeel van de gemeenschap, waarin ruimte is voor innovatie zonder de traditionele charme te verliezen.

Inventarisatie en toekomstperspectief

In 2025 zal Plaatselijk Belang Ureterp (PBU) samen met de gemeente een inventarisatie uitvoeren van mogelijke zoekgebieden voor woningbouw en herbestemming, zowel in het buitengebied als binnen de randen van het dorp. Deze inventarisatie sluit aan bij de visie van Ureterp als een groene, vitale en leefbare gemeenschap. Het doel is om op een duurzame en doordachte manier nieuwe woonvormen te integreren in het bestaande dorpsweefsel, zonder afbreuk te doen aan het omliggende landschap.

Uitvoering en realisatie

Het is voor het dorp van belang dat het realiseren van woningen wordt voortgezet naargelang de behoefte en wordt gerealiseerd naar aard en schaal van het plattelandsdorp. De focus ligt op het creëren van woningen, die inspelen op de ambities van de regio om de leefomgeving te verduurzamen. Op dit moment zou een realisatie tempo welkom zijn van 20 woningen per 2 jaar, wat neerkomt op een totaal van 100 woningen tussen 2025 en 2035.

Elke 5 jaar volgt een herijking of dit realisatie tempo passend is bij de vraag naar (nieuwe) woningen. Hierbij wordt gekeken naar actuele demografische gegevens, woonwensen en duurzaamheidseisen, zodat de woningbouwplanning flexibel blijft en aansluit bij de behoeften van de dorpsgemeenschap.

Conclusie: Een toekomstbestendig Ureterp

Ureterp streeft naar een woonomgeving die betaalbaar, divers en toekomstbestendig is, terwijl het dorp zijn eigenheid behoudt. Door compacte inbreiding, strategische uitbreiding en innovatieve oplossingen te combineren, blijft Ureterp aantrekkelijk voor zowel huidige als nieuwe bewoners. Het dorp ontwikkelt zich als een plek waar generaties kunnen samenkomen, met ruimte voor vernieuwing én het dorp zijn karakter en wortels in het Friese platteland behouden.

7. Toegankelijke voorzieningen en zorg

Zorg voor basisvoorzieningen zoals onderwijs, zorg en winkels in het dorp. Het streven is naar nabijheid van een breed aanbod van zorgvoorzieningen om in te spelen op de behoeften van alle generaties en daarmee de leefbaarheid te waarborgen. Het uitgangspunt is om een prettig leef- en woonklimaat te waarborgen door de aanwezigheid van kwalitatieve basisvoorzieningen en maatwerkoplossingen voor specifieke groepen, zoals ouderen, jongeren en gezinnen.

In 2035 blijven toegankelijke voorzieningen, zoals zorg, onderwijs en basisvoorzieningen, een hoeksteen van de leefbaarheid in Ureterp. Door de toenemende vergrijzing is het van belang dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen met voldoende zorg dichtbij.

Basisvoorzieningen: Fundament voor leefbaarheid

Ureterp beschikt over een breed scala aan basisvoorzieningen, waaronder een supermarkt, huisartsenpraktijken, apotheekhoudende voorzieningen, bibliotheek en scholen. Deze voorzieningen vormen de ruggengraat van de dorpsgemeenschap. Het behoud en waar nodig de uitbreiding van deze faciliteiten zijn essentieel om het dorp leefbaar en aantrekkelijk te houden.

Middenstand:

We zijn heel wijs met onze ondernemers die we in Ureterp hebben. O.a.: supermarkt Poiesz, Slager Bouma, Bakkerij de Groot, DA-drogisterij, Bloemenzaak Nicky, Primera, Kluswijs Dijk, Fietsenmaker Pieter, Notaris Helmer, Makelaardij Varwijk & Sibma, Assurantiekantoor de Roos, Kledingzaak Buuf en Looijenga, Bruidsmodezaak, Huid en Wax salon Beauty, Salon Esthete, Salon 4U, Kapsalon Wilma, New Generation, Ellen's en Heren kapsalon Lammert.

Onderwijs: Ureterp beschikt over twee basisscholen: een combinatie van de openbare basisschool en christelijke basisschool is recent gefuseerd tot CBS De Opdracht. De tweede basisschool is school-met-de-bijbel basisschool De Verbinding. Beide bieden kinderopvang aan. Kinderwoud, die verspreid actief is in CBS de Opdracht en MFC-de Wier het plan is deze activiteiten door middel van een uitbreiding van CBS de Opdracht op een locatie te bundelen als IKC. Goed uitgeruste scholen vormen een fundament voor het verbinden van gezinnen aan het dorp.

Huisartsen: In Ureterp zijn praktijk De Valom en praktijk Heinstra gevestigd, beide apotheekhoudend. Tevens consultatiebureau en afnamelaboratorium ZH Nij Smellinghe in kantoor de Friese Wouden. Het behoud van deze voorzieningen is essentieel voor jong en oud, met aandacht voor toegankelijkheid voor ouderen en mindervaliden.

Ziekenhuis en Dokterswacht: Voor ziekenhuiszorg is Ureterp vooral aangewezen op Nij Smellinghe in Drachten. Dit ziekenhuis biedt een breed scala aan zorg, terwijl de Dokterswacht Friesland spoedeisende huisartsenzorg levert buiten reguliere werktijden.

Tandheelkunde en fysiotherapie: Tandartspraktijk Lijteplein en Fysio State bieden belangrijke aanvullende zorg en zijn goed geïntegreerd in het dorp en Sportschool Sterk, met groepslessen, circuittraining en fitnessruimte.

Thuiszorg en hulpmiddelen: Thuiszorgorganisaties en het Groene Kruis in Drachten voorzien in praktische zorg en hulpmiddelen voor ouderen en mensen met een beperking.

WMO: Het Informatiepunt WMO in de bibliotheek van Ureterp biedt laagdrempelige ondersteuning voor vragen over wonen, zorg en welzijn.

Zorg en ondersteuning voor ouderen

Met een vergrijzende bevolking is het cruciaal om te investeren in voorzieningen die ouderen ondersteunen. Dit omvat:

- **Levensloopbestendige woningen:** Meer woningen die aangepast zijn of aangepast kunnen worden aan de behoeften van ouderen. Deze woningen kunnen doorstroming stimuleren. Denk ook aan ruimte voor een hogere zorgbehoefte zoals (de Lijte).

- **Zorg op maat:** Uitbreiding van thuiszorg en technologie zoals domotica/AI/robotica, om zelfstandigheid te bevorderen.
- **Sociale ontmoetingsplekken:** locaties zoals MFC De Wier en de Bibliotheek blijven cruciaal als ontmoetingsplekken om eenzaamheid tegen te gaan.

- **Mobiliteit:** De Plusbus en goed onderhouden wandelroutes met voldoende rustpunten blijven belangrijke pijlers voor de mobiliteit en levenskwaliteit van ouderen.

Ondersteuning voor gezinnen en jongeren

Het behoud van jonge gezinnen in het dorp vraagt om voorzieningen die aansluiten op hun behoeften. Dit omvat:

- **Onderwijs:** Goed uitgeruste scholen met ruimte voor groei en innovatie.
- **Kinderopvang:** Toegankelijke kinderopvang voor werkende ouders.
- **Jeugdactiviteiten:** Uitbreiding van plekken en activiteiten voor jongeren, zoals sportfaciliteiten en sociale hubs.

- **Code Hans:** De jeugdsoos "Code Hans" speelt een essentiële rol als ontmoetingsplek voor jongeren in het dorp. Vanuit de gemeente Opsterland kan deze voorziening verder worden versterkt door middel van subsidies en organisatorische ondersteuning. Dit zou bijdragen aan een gevarieerd activiteiten aanbod, dat niet alleen jongeren aantrekt, maar ook hun betrokkenheid bij de dorpsgemeenschap vergroot.

Veiligheid en handhaving

- **Politie en Dorpswacht:** In principe werken de politie en dorpswacht Opsterland (SVS) samen om toezicht te houden en veiligheid in het dorp te waarborgen. Zichtbaarheid van deze diensten is er nauwelijks. PBU pleit voor meer handhaving om verrommeling en overlast tegen te gaan.

Brandweer: De vrijwillige brandweer op industrieterrein De Gilden vormt een cruciale noodvoorziening.

Integrale aanpak voor een vitaal dorp

Een integrale aanpak waarbij verschillende generaties profiteren van gedeelde voorzieningen versterkt de samenhang in de gemeenschap. Initiatieven zoals gezamenlijke buurtactiviteiten, dorpsmaaltijden en gemengde woon-zorgprojecten dragen bij aan de sociale cohesie.

Toekomstgerichte ontwikkeling van voorzieningen

Om voorbereid te zijn op toekomstige uitdagingen, zet Ureterp in op:

- Het verduurzamen van bestaande voorzieningen om energiekosten te verlagen.
- Het uitbreiden van flexibele zorgconcepten die snel inspelen op veranderende behoeften.
- Nauwere samenwerking met omliggende dorpen en regionale partners voor een betere benutting van middelen en expertise op het gebied van:
 1. Voorzieningen
 2. Samenwerking met overheden
 3. Klimaatadaptatie

Met deze strategie blijft Ureterp een vitaal en gastvrij dorp dat ruimte biedt aan iedereen, ongeacht leeftijd of achtergrond.

8. Verkeer, mobiliteit en openbaar vervoer

Veiligheid, leefbaarheid en landschappelijke aantrekkelijkheid zijn onze uitgangspunten voor de gewenste verkeersontwikkeling in Ureterp 2030. Behouden van een goede bereikbaarheid zonder afbreuk te doen aan het rustige karakter van het dorp. Stimuleren van het gebruik van fietspaden, openbaar vervoer en veilig dorpsverkeer, zonder overbelasting van autowegen door forensenverkeer en zwaar transport.

Infrastructuur en bereikbaarheid

De recente aanleg van de N381 en verbeteringen aan wegen rondom Ureterp hebben de bereikbaarheid aanzienlijk vergroot.

Fietspaden.

Belangrijke fietspaden, zoals die aan de Skoalleane, de Feart en het Selmien, dienen goed onderhouden en behouden te blijven. Deze vormen een belangrijke verbinding met Drachten en omliggende dorpen zijn hierdoor goed bereikbaar.

Logische verkeersstromen: De kruising Opgong – Hegebresterleane kan worden geoptimaliseerd door doorgaand vrachtverkeer via de Feart te geleiden, waardoor drukte op de Weibuorren afneemt.

Klimaatbestendig herinrichting van de Weibuorren

De hoofdstraat Weibuorren wordt aangepakt om klimaatbestendig en verkeersveilig te blijven:

Groenvoorziening: Robuuste inheemse bomen zoals lindes, gecombineerd met onderhoudsvriendelijke heesters, verbeteren het straatbeeld en dragen bij aan verkeersveiligheid. Dit zal een positief effect hebben op het optisch kleiner doen lijken van de straat en daarmee een positief effect op de verkeersveiligheid.

PBU wil zich inzetten voor aanvullende maatregelen om snelheid te reduceren, zonder dat dit gepaard gaat met extra geluid- en trillingsoverlast voor aanwonenden.

Veiligheid op de Bûtewei

Een weg waar Plaatselijk Belang zich zorgen over maakt is de Bûtewei. Deze is door de aanleg van de N381 met de verschillende tunnels een stuk drukker geworden en daardoor zeer onveilig voor de vele fietsers en wandelaars. Het dorp pleit voor overleg met de gemeente en provincie om deze weg veiliger te maken door verbeteringen in infrastructuur, verkeersmanagement en handhaving.

Wandelpaden en trottoirs

Wandelpaden, voetgangersbruggetjes en trottoirs krijgen meer aandacht en interesse van dorpsgenoten. Dat komt voort uit de motivatie om meer te bewegen en het groeiende aantal ouderen dat minder fietst en voor vervoer in het dorp de trottoirs gebruikt.

Trottoirs verdienen meer aandacht en onderhoud. De kwaliteit van trottoirs is verslechterd door glasvezelaanleg en ontbrekende onderhoudsmaatregelen:

Problemen: Scheve tegels door boomwortels (geen wortelscherm aangebracht), slecht afwaterende op- en afritten, en ontoegankelijke voetpaden. Oplossingen: Acties om trottoirs toekomstbestendig en veilig te maken, met aandacht voor ouderen, spelende kinderen en voetgangers.

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer van en naar Ureterp is beperkt, met name in de daluren.

Huidige situatie: Eén bus per uur tijdens daluren en efficiënte planning tijdens spitsuren. Tijdens de spitsuren komen er twee maar die komen kort na elkaar in het dorp. Daarmee is het effect van twee bussen per uur weg. Hierdoor worden mensen met auto's regelmatig gevraagd reizigers uit Drachten op te halen of te brengen. Dit leidt in de piekuren tot veel wegverkeer.

Voorstellen: uitbreiding en verbetering van openbaar vervoer door meer bussen in te zetten tijdens spitsuren en het introduceren van alternatieven zoals deelauto's en buurtbusdiensten. Het zou ook een welkome ontwikkeling zijn de locatie van de bushaltes in het dorp meer te betrekken bij het centrum, zodat de busverbinding op kleinere loopafstand van het Lijteplein komt te liggen.

Veilig oversteken

Veilig oversteken is essentieel voor zowel jongeren als ouderen in ons dorp. De twee zebrapaden op de Weibuorren hebben vervaagde markeringen, waardoor hun zichtbaarheid en veiligheid ernstig afnemen. Bovendien is er een dringende behoefte aan een veilige oversteeklocatie bij de enige supermarkt aan de Dokter Prakke Leane, een drukbezochte plek. PBU zet zich actief in voor de verbetering van de verkeersveiligheid door de bestaande zebrapaden te vernieuwen en een extra oversteekplaats te realiseren, zodat voetgangers beter beschermd zijn. Veiligheid staat voorop.

Parkeren

PBU ontvangt regelmatig klachten over parkeren. Het gaat dan over groot transport, dat in de weekenden en avonden wordt gestald, parkeren langs een drukke weg of op andere locaties die hinder veroorzaken voor de omgeving. De meest voorkomende opmerking is een tekort aan parkeerplaatsen.

Dat speelt rondom de uitbreiding van de basisschool, de CBS, de Opdracht, MFC de Wier en ook in de nieuwbouw. Mogelijk houdt dit verband met een inschatting dat gezinnen tot voor kort gemiddeld 1,5 auto's hadden. Een gezin met inwonende jongeren heeft al snel 3 of meer auto's en/of een bedrijfsbus die parkeerbehoefte geniet. Parkeerproblemen ontstaan door een toename van voertuigen per huishouden en een gebrek aan handhaving. Rondom basisscholen, MFC de Wier, bestaande- en nieuwbouwwijken knelt de situatie.

Oplossingen: Samenwerking tussen Plaatselijk Belang Ureterp en gemeente voor structurele en toekomstbestendige parkeeroplossingen.

Verkeersdrukke rond scholen

De verkeersdrukke rondom scholen zoals CBS De Opdracht en De Verbinding leidt tot onveilige situaties:

Voorstellen voor verbetering:

- Invoering van eenrichtingsverkeer rondom de Foareker.
- Aanleg van specifieke "Tuut-en-d'r-ut" zones voor efficiënter halen en brengen.
- Realisatie van een tweede in- en uitstap locatie om de verkeersdruk te spreiden.
- Doel: Een veilige en efficiënte verkeersafwikkeling die bijdraagt aan de leefbaarheid van het dorp.

Conclusie en algemene doelen

De verkeersplannen richten zich op:

- Verbetering van de verkeersveiligheid in en rondom Ureterp.
- Duurzame mobiliteit door uitbreiding van fietspaden en openbaar vervoer.
- Oplossingen voor knelpunten zoals parkeren en schoolverkeer.

Door gezamenlijke inspanningen van Plaatselijk Belang, gemeente en bewoners kan Ureterp veilig, leefbaar en bereikbaar blijven richting 2035.

9. Jongeren en Ouderen

Voor de jongeren tot 12 jaar (ongeveer 12% van de dorpsbevolking in 2025) zijn voldoende voorzieningen in het dorp aanwezig. Voor de jeugd tussen de 12 en 18 jaar zijn er niet veel mogelijkheden.

Verbinden en perspectief: Jongeren vormen de toekomst van Ureterp. Om hen te behouden en betrekken bij de dorpsgemeenschap, zijn de volgende punten essentieel:

Leefbaarheid en activiteiten

Jongeren tussen 12 en 18 jaar (8% van de bevolking) hebben beperkte mogelijkheden binnen het dorp.

Huidige voorzieningen: De jeugdsoos Code Hans biedt een ontmoetingsplek, maar mist vrijwilligers en middelen om een breder activiteitenaanbod te organiseren.

Aandachtspunt voor gemeente en PBU: Creëren van ontmoetingsplekken bij sportaccommodaties of andere centrale locaties, ondersteund door investeringen in vrijwilligersnetwerken. Daarbij zijn wij sterk afhankelijk van vrijwilligers in de wijken.

Aansluiting op andere thema's

Verkeer en mobiliteit (Hoofdstuk 8): Veilige fietsroutes naar omliggende dorpen en sportfaciliteiten zijn essentieel om jongeren te faciliteren in hun mobiliteit.

Sport en recreatie (Hoofdstuk 11): Uitbreiding van sportfaciliteiten zoals een padelbaan en bootcamp routes biedt kansen voor jongeren om fysiek actief te blijven.

Culturele verbinding

Herintroductie van evenementen zoals dorps- en midzomerfeesten, hedendaagse varianten van kermissen en/of optochten om jongeren bij de gemeenschap te betrekken en nostalgie te combineren met moderne vormen van vermaak. Oerrock en het oud- en nieuwfeest zijn goede voorbeelden die van onderaf zijn gegroeid tot magneten voor jong & oud.

Ouderen: Zorg en zelfstandigheid

Met 40% van de bevolking ouder dan 50 jaar is vergrijzing een centrale uitdaging. Ureterp kan een gastvrije en toegankelijke leefomgeving blijven bieden door:

Woningaanbod en toegankelijkheid

Levensloopbestendige woningen: Vergroting van het aantal seniorenwoningen en uitbreiding van woongemeenschap De Lijte om doorstroming te bevorderen (Hoofdstuk 6: Woningaanbod).

Zorg en mobiliteit

Behouden van Plusbus: Deze voorziening voorziet in de mobiliteitsbehoefte van minder mobiele ouderen.

Rustpunten: Meer bankjes langs wandelroutes en in het dorpscentrum verbeteren de toegankelijkheid.

Huisartsenzorg: Het groeiende beroep op huisartsen en ambulante zorg vereist samenwerking met regionale partners om zorgcapaciteit te vergroten (Hoofdstuk 7: Zorg).

Sociale cohesie en ontmoeting

Locaties zoals MFC De Wier en de bibliotheek blijven cruciale plekken om eenzaamheid tegen te gaan en ouderen te betrekken bij gemeenschappelijke activiteiten.

Groen en ontspanning: wandelroutes en recreatieve natuurgebieden dragen bij aan fysieke en mentale gezondheid (Hoofdstuk 4: Landschap en natuurbeheer).

Gezamenlijke initiatieven: Verbinden van generaties

Om de sociale cohesie te versterken, kunnen jongeren en ouderen samen profiteren van gedeelde voorzieningen:

Vrijwilligersinitiatieven: Jongeren kunnen ouderen ondersteunen bij dagelijkse taken of digitale vaardigheden, terwijl ouderen jeugdactiviteiten begeleiden.

Dorpsactiviteiten: Dorpsmaaltijden en gezamenlijke buurtprojecten creëren verbinding.

Conclusie: Samen bouwen aan een vitaal Ureterp

De visie op jongeren en ouderen benadrukt het belang van een inclusieve aanpak die rekening houdt met alle generaties. Door raakvlakken met andere thema's te benutten en te investeren in gedeelde voorzieningen, kan Ureterp een dorp blijven waar jong en oud zich thuis voelt en bijdraagt aan de gemeenschap.

10. Lokale economie en werkgelegenheid

Een gezonde en bloeiende lokale economie vormt de ruggengraat van de gemeenschap. Ureterp, gelegen in de echte MKB-gemeente Opsterland, heeft een economische structuur waarin midden- en kleinbedrijf (MKB) de kern vormt. Ureterp streeft naar een economie die niet alleen voorziet in werkgelegenheid, maar ook bijdraagt aan de sociale cohesie en leefbaarheid. Dit vereist een gerichte aanpak waarbij ondersteuning van de agrarische sector, ambachtelijke bedrijven, kleinschalige ondernemingen en ondernemersnetwerken centraal staat.

1. Het belang van lokaal ondernemerschap

Het versterken van lokaal ondernemerschap is een cruciale pijler in de dorpsvisie. PBU werkt nauw samen met de Ondernemersvereniging Ureterp (OVU) om de behoeften van ondernemers en inwoners op elkaar af te stemmen. Deze samenwerking is essentieel om voorzieningen en activiteiten te behouden en te optimaliseren, wat de leefbaarheid van Ureterp direct ten goede komt.

Actuele trend: Het MKB is verantwoordelijk voor een groot deel van de werkgelegenheid in Opsterland. Volgens recente cijfers biedt het MKB in Friesland bijna 70% van de banen en fungeert het als een drijvende kracht achter innovatie en sociale cohesie.

Daarnaast is een groei te zien van zelfstandige ondernemers (ZZP'ers), dit biedt kansen voor Ureterp. De behoefte aan kleinschalige, flexibele werkruimtes is groter dan ooit en kan bijdragen aan een diverse lokale economie.

Bedrijventerrein De Gilden: een dynamische toekomst

Het bedrijventerrein De Gilden speelt een sleutelrol in het economische ecosysteem van Ureterp. Grotere bedrijven hebben de neiging zich te vestigen op bedrijventerrein Azeven Zuid vanwege de uitstekende logistieke ontsluiting en verbinding met regionale hubs. Deze verschuiving biedt kansen voor De Gilden:

- **Herbestemming en transformatie:** Vrijgekomen bedrijfsruimtes kunnen worden omgebouwd voor kleinschalige ondernemingen, ZZP'ers en creatieve startups. Dit versterkt de economische diversiteit en creëert een aantrekkelijke omgeving voor innovatieve en kleinere bedrijven en co-work spaces, die perfect passen binnen het MKB-karakter van de regio.
- **De toekomstige ontwikkeling De Gilden 2:** Het gebied kan worden heroverwogen voor een gemengde bestemming, zoals een woon-werkcombinatie of volledig wonen. Dit sluit aan bij de trend van het integreren van werk- en leefomgevingen, wat zowel ondernemers als inwoners ten goede komt.

Ondersteuning van sectoren met lokale wortels

De agrarische sector, ambachtelijke bedrijven en lokale diensten vormen de basis van Ureterper economie. Het behoud en de verduurzaming van deze sectoren is van groot belang:

- **Agrarische bedrijven:** Innovatieve landbouwtechnieken en samenwerking met duurzame initiatieven, zoals agrotourisme en circulaire economie, kunnen deze sector toekomstbestendig maken.
- **Ambachtelijke bedrijven:** Deze bedrijven dragen bij aan de identiteit van het dorp en verdienen ondersteuning via subsidies of netwerkevenementen.

Ruimte voor ondernemerschap en flexibiliteit

Een belangrijk aandachtspunt is de toenemende vraag naar kleine, betaalbare bedrijfsruimtes voor ZZP'ers en start-ups. Dit kan worden gerealiseerd door:

- Het creëren van gedeelde werkplekken (co-working spaces) met moderne voorzieningen.
- Het aanmoedigen van samenwerking tussen ondernemers via gemeenschappelijke hubs.

Relevantie van nationale trends: Volgens recente onderzoeken groeit de vraag naar flexibele werkplekken sterk, met name in plattelandsgebieden waar mensen wonen en werken willen combineren.

Innovatie en duurzaamheid als motor

De dorpsvisie benadrukt het belang van innovatie en duurzaamheid voor de toekomst van de lokale economie:

- **Duurzame bedrijventerreinen:** Het verduurzamen van De Gilden door middel van energiezuinige bouw, zonne-energie en groene zones draagt bij aan een aantrekkelijke en toekomstbestendige werkomgeving.

- **Sociale economie:** Het stimuleren van initiatieven die zowel economische als maatschappelijke waarde toevoegen, zoals zorg gerelateerde ondernemingen of sociale werkplaatsen. Dit versterkt niet alleen de economie, maar ook de gemeenschap.

De lokale economie van Ureterp heeft alle potentie om zich verder te ontwikkelen tot een dynamisch en toekomstbestendig ecosysteem. Door samen te werken, slim om te gaan met ruimtelijke herbestemming en in te zetten op duurzaamheid en innovatie, blijft Ureterp een aantrekkelijk dorp om te wonen en werken. De verbinding tussen Plaatselijk Belang, ondernemers en de gemeenschap is hierbij van onschatbare waarde. Aanvullend zou het herintroduceren van een dorpsmanager, als positieve aanwinst worden ervaren om kwaliteit en verscheidenheid van met name detailhandel te stimuleren vanuit samenwerking en voor de toekomst te borgen.

11. Sport en recreatie

Nederland wordt zich steeds bewuster van gezondheid en bewegen. Wie op een doordeweekse dag of avond in Ureterp komt valt het op dat er veel gewandeld en gefietst wordt. Dit zijn vaak individuele initiatieven. De ambitie is om dit meer te stimuleren en faciliteren door het aanleggen van nieuwe wandelroutes en fietsroutes in en om het dorp. Dit leidt tot meer bezoekers en daarmee reuring en gezelligheid in het dorp.

Sport en recreatie spelen een cruciale rol in het sociale, fysieke en mentale welzijn van de inwoners van Ureterp. De bewustwording rondom gezondheid en bewegen groeit, en Ureterp heeft reeds een stevige basis van sportfaciliteiten en recreatieve mogelijkheden. De ambitie is om deze verder te ontwikkelen en toegankelijker te maken, zodat sport en beweging een centrale plaats blijven innemen in het dorpsleven.

Huidige situatie en infrastructuur

Ureterp beschikt over een breed scala aan sportfaciliteiten, zowel binnen als buiten. De sportcomplexen aan de Griene Leane en het MFC De Wier zijn centrale ontmoetingspunten voor sport en gemeenschap:

Griene Leane: Thuisbasis van buitensportverenigingen zoals VV Oerterp (voetbal), KC Ureterp (korfbal) en de tennisvereniging. De velden en banen voldoen aan moderne eisen en worden intensief gebruikt.

MFC De Wier: Bevat twee sporthallen en biedt ruimte voor zaalsporten zoals gymnastiek, volleybal en badminton. De binnensporten spelen zich geheel af in multifunctioneel centrum, MFC De Wier. Het centrum heeft ook een belangrijke sociale functie dankzij, een theaterzaal, verschillende vergaderzalen, ouderen- en jongerensoos.

De velden, banen en zalen zijn van goede kwaliteit en worden intensief gebruikt door sportverenigingen, cultuur- en muziekverenigingen, scholen en inwoners van het dorp.

Om in de toekomst voldoende (sport)evenementen te kunnen organiseren is er een grote behoefte om de kleedkamers en sanitaire voorzieningen uit te breiden en vernieuwen. Ook de parkeerdruk rond (sport)evenementen verlangt een uitbreiding van zo'n 35 parkeerplaatsen.

Gemeenschapsfunctie

Zowel MFC-de Wier voor sport en de sportvereniging gebouwen aan de Griene Leane voor buitensport, hebben niet alleen een sportieve maar ook een sociale functie. Het is een ontmoetingsplek waar mensen samenkomen, vriendschappen opbouwen en evenementen worden georganiseerd. De sociale cohesie die door sport, muziek en cultuur ontstaat, is een belangrijke pijler voor het dorpsleven.

Toekomstige ambities en uitbreidingen

In Ureterp zijn twee plekken die zeer geschikt zijn voor de aanleg van een trimbaan in combinatie met beweegtoestellen (bootcamp). De Griene Leane en het Oerrock-terrein zijn geschikt voor de aanleg van een trimbaan in combinatie met bootcamp toestellen. Om de inwoners te blijven motiveren tot bewegen en recreëren, overweegt Plaatselijk Belang Ureterp de volgende uitbreidingen:

Schaatsbaan

Een multifunctionele skeelerbaan, gecombineerd met de bestaande ijsbaan op het Oerrock-terrein, kan een nieuwe recreatieve trekpleister worden. Deze voorziening biedt het hele jaar door gebruiksmogelijkheden.

Padelbaan: De tennisvereniging en korfbalvereniging werken samen aan plannen voor de aanleg van een padelbaan. Dit moderne alternatief voor tennis kan het sportaanbod diverser en aantrekkelijker maken.

Regionale samenwerking

In de gemeentelijke visie “Vitaal Opsterland, Basisvoorzieningen en Accommodaties 2010-2030” wordt Ureterp aangewezen als centrum dorp. Dit houdt in dat sport- en recreatievoorzieningen in Ureterp ook toegankelijk moeten zijn voor buurdorpen. Hierdoor ontstaat meer druk op de bestaande infrastructuur, wat vraagt om strategische uitbreidingen en samenwerking met omliggende gemeenschappen.

Recreatie en evenementen

Oerrock-festival: symbool van Ureterp

Het Oerrockfestival blijft een belangrijk evenement dat niet alleen de lokale gemeenschap samenbrengt, maar ook bezoekers uit de regio aantrekt. Het festival is een uitstekend voorbeeld van burgerinitiatief en samenwerking. Er wordt overwogen hoe Oerrock verder kan worden benut om de identiteit van het dorp te versterken en lokale ondernemers meer kansen te bieden.

Wandel- en fietsroutes

Huidige routes: De bestaande wandel- en fietspaden, zoals op de Merskenheide en rond de Lippe Gabriëls Plas, bieden inwoners direct toegang tot de natuur.

Toekomstige uitbreidingen: Nieuwe routes kunnen verbindingen leggen met naastgelegen dorpen zoals Wijnjewoude en Bakkeveen, en historische elementen zoals de St. Petruskerk en oude paden integreren.

Sociale ontmoetingsplaatsen

Het Lijteplein kan sterker worden betrokken bij de Weibuorren als een levendig dorpscentrum. De uitstraling van een centrumlocatie kan onder andere worden gerealiseerd door een investering in groenaankleding (OVU-plan 2017) een beter aangeduide oversteek en/of horeca met terrassen op het plein.

Sport en recreatie als pijler van gezondheid en leefbaarheid

Sport en recreatie dragen niet alleen bij aan de fysieke gezondheid van inwoners, maar ook aan het sociale en mentale welzijn. Door sportaccommodaties verder te ontwikkelen en recreatieve mogelijkheden te verbeteren, kan Ureterp zichzelf positioneren als een dorp dat actief is en een gezonde levensstijl omarmt.

Uitdagingen en kansen

Vrijwilligers en financiering

Veel sportverenigingen en evenementen in Ureterp zijn afhankelijk van vrijwilligers. Het behouden en aantrekken van betrokkenen blijft een uitdaging. Een sterker netwerk en samenwerking met regionale sportorganisaties kunnen hierbij helpen.

Toekomstige druk op faciliteiten

De rol van Ureterp als centrumdorp, of zoals in de dorpsvisie omschreven als 'sleuteldorp', kan leiden tot toenemende druk op sportaccommodaties. Het is van belang om duurzame investeringen te doen die deze groei opvangen zonder de huidige gebruikers te benadelen.

Conclusie

Sport en recreatie zijn onmisbaar voor een gezonde en levendige gemeenschap. Door de bestaande infrastructuur te versterken en nieuwe initiatieven te ontplooien, kan Ureterp zijn inwoners blijven inspireren tot een actieve en gezonde levensstijl. Deze visie sluit naadloos aan op bredere regionale trends waarin sport en beweging worden ingezet als middel om sociale cohesie, mentale gezondheid en economische groei te bevorderen.

12. Toerisme en recreatie

Toerisme en recreatie kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de identiteit en economie van Ureterp, zonder het rustige dorps karakter uit het oog te verliezen. PBU benadrukt het belang van toerisme dat respectvol omgaat met het landschap en cultuurhistorisch erfgoed. Door gerichte ontwikkeling van recreatieve routes, kleinschalige verblijven en evenementen kan Ureterp een aantrekkelijke bestemming worden voor bezoekers, terwijl het zijn charme en rust behoudt.

Behoud van erfgoed en identiteit

Cultuurhistorisch erfgoed

De cultuurhistorische waarde van Ureterp vormt een sterke basis voor het toerisme. Iconische plekken zoals de St. Petruskerk, gebouwd in de 13e eeuw, en historische paden zoals de Brouwerslaan, Modderikswyk en Klompenpad etc. vertellen het verhaal van het dorp door de eeuwen heen.

Bescherming en behoud: Het erfgoed moet worden behouden en geïntegreerd in toeristische routes en activiteiten. Dit verhoogt niet alleen de zichtbaarheid, maar versterkt ook de lokale identiteit.

Educatief toerisme: Informatieve wandelingen en fietsroutes, ondersteund door digitale platforms of gidsen, kunnen bezoekers op een interactieve manier betrekken bij de geschiedenis van het dorp.

Regionale samenhang

Ureterp kan profiteren van zijn ligging binnen de OWO-gemeenten (Opsterland, Weststellingwerf en Ooststellingwerf) en nabij recreatieve trekpleisters zoals Beetsterzwaag en Bakkeveen.

Samenwerking binnen de regio kan leiden tot:

Een gezamenlijke promotie van historische en natuurlijke bezienswaardigheden. Verbeterde verbindingen tussen dorpen door middel van wandel- en fietspaden. Voorbeeld: De opzet van een netwerk vergelijkbaar met het Beetsterzwaagse wandelnetwerk, dat toeristen langs natuurgebieden, historische panden en lokale bedrijven leidt.

Ontwikkeling van recreatieve routes

Wandel- en fietsroutes

Ureterp heeft al diverse aantrekkelijke paden, maar verdere uitbreiding en verbetering zijn wenselijk:

Verbinden van dorpen: Fiets- en wandelroutes die Ureterp verbinden met Wijnjewoude, Beetsterzwaag en Bakkeveen bieden recreanten toegang tot een breder scala aan natuur en cultuur.

Historische routes: Het ontwikkelen van specifieke (wandel)routes langs de St. Petruskerk, oude waterwegen en paden zoals de Modderikswyk geeft bezoekers een unieke ervaring.

Natuurelementen: Integratie van natuurlijke en historische kenmerken, zoals dobben en pingo's, maakt de routes aantrekkelijker.

Agrotoerisme en rustieke verblijven

Met de landelijke omgeving van Ureterp biedt agrotoerisme kansen:

Kleinschalige verblijven: Boerencampings, bed-and-breakfast- en glamping locaties kunnen de aantrekkingskracht vergroten.

Boerderijbeleving: Activiteiten zoals koe-knuffelen, kaasmaken en rondleidingen door agrarische bedrijven versterken de verbinding tussen bezoekers en het platteland.

Relevantie: Dit sluit aan bij de bredere trend in Friesland, waar kleinschalig en duurzaam toerisme steeds populairder wordt.

Evenementen als toeristische trekpleisters

Jaarlijkse evenementen

Evenementen die de geschiedenis en cultuur van Ureterp vieren, kunnen bijdragen aan zowel toerisme als sociale cohesie:

Bevrijdings vieringen: Herdenkingen 14 april (1 maal per 5 jaar) en jaarlijkse herdenking op 4 en mogelijke viering op 5 mei die de geschiedenis van Ureterp belichten.

Oerrock Festival: Dit bekende muziekfestival trekt al veel bezoekers en heeft potentie om nauwer te worden verbonden met het toeristische imago van Ureterp.

Regionale samenwerking

Door samenwerking met omliggende dorpen en organisaties kunnen grotere evenementen worden georganiseerd die meerdere gemeenschappen verbinden. Denk bijvoorbeeld aan een jaarlijkse fietstocht door de OWO-gemeenten.

Duurzaamheid en respect voor de dorpse rust

Toerisme in balans

Het bevorderen van toerisme in Ureterp vraagt om een zorgvuldige afweging tussen groei en behoud van rust:

Beleid voor kleinschaligheid: Toeristische activiteiten moeten kleinschalig en lokaal georiënteerd blijven om overbelasting van het landschap te voorkomen.

Duurzaamheid: Milieuvriendelijke initiatieven, zoals afvalvrije routes en energiezuinige verblijven, sluiten aan bij de groene ambities van het dorp.

Versterking van lokale economie

Het stimuleren van lokaal toerisme biedt economische voordelen:

Lokale bedrijven: horeca, ambachtelijke winkels en agrarische bedrijven profiteren van de toegenomen bezoekersstroom.

Werkgelegenheid: Toerisme creëert banen in de horeca, recreatie en onderhoud van routes en erfgoed.

Conclusie: een duurzaam toeristisch perspectief

Ureterp heeft alle troeven in handen om toerisme en recreatie op een duurzame manier te ontwikkelen. Door de bescherming van erfgoed, de ontwikkeling van recreatieve routes en het organiseren van kleinschalige evenementen kan Ureterp zowel inwoners als bezoekers een unieke beleving bieden. Samenwerking binnen de OWO-gemeenten en met de gemeente Opsterland biedt kansen om de aantrekkingskracht van de regio als geheel te vergroten.

13. Het dorpsbudget

Plaatselijk Belang Ureterp beheert jaarlijks een dorpsbudget dat bedoeld is om de leefbaarheid in het dorp te vergroten en burgerinitiatieven te ondersteunen. Inwoners, verenigingen en andere initiatieven die ideeën hebben om het dorp en de leefbaarheid te verbeteren, kunnen zich melden bij PBU voor financiële ondersteuning en advies. Er zijn wel spelregels. Voor aanvragen van een bijdrage. De actuele voorwaarden en een aanvraagformulier kunt u vinden op de website. www.ureterp.frl PBU kan advies geven voor het uitwerken van plannen en het vinden van passende subsidies. Om het dorpsbudget te versterken, zoekt PBU actief naar samenwerking met de gemeente en het lokale bedrijfsleven. Een succesvol voorbeeld is het project Kleur en Fleur, waarmee de Weibuorren aan de oostkant is opgefleurd met nieuwe beplanting.

Heeft u een initiatief dat bijdraagt aan de gemeenschap? Neem contact op via de website van PBU en ontdek hoe wij samen het verschil kunnen maken voor een leefbaar en vitaal Ureterp.

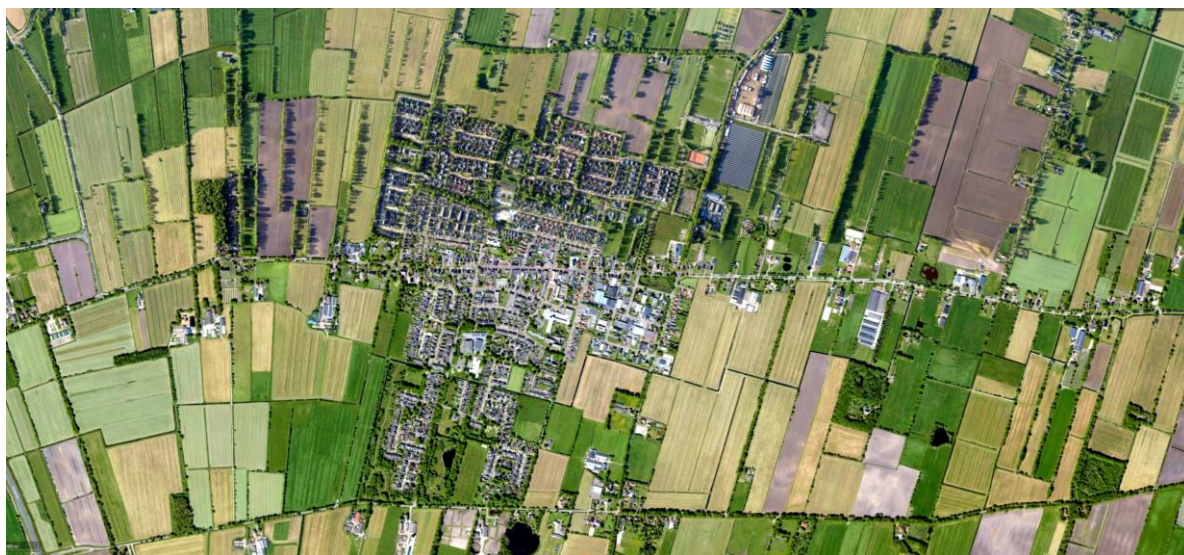
Samenvattend

De dorpsvisie van Ureterp zet in op het versterken van leefbaarheid, goede huisvesting, duurzaamheid en natuurbehoud, met oog voor traditie en innovatie. Ureterp wil zich profileren als een energieneutraal en toekomstbestendig dorp, waar gezondheid, natuur en sociale cohesie centraal staan.

De visie richt zich op het behouden van de unieke dorpsidentiteit, versterkt door duurzame woningbouw, zorg voor ouderen en jongeren, en het stimuleren van sport en recreatie. Het coulisselandschap wordt gekoesterd, wandel- en fietspaden worden uitgebreid, en historische routes benadrukken de rijke geschiedenis. Initiatieven zoals Oerrock en kleinschalig toerisme dragen bij aan de lokale economie.

Daarnaast faciliteert Plaatselijk Belang Ureterp initiatieven via het dorpsbudget en samenwerking met gemeente en ondernemers. Met strategische plannen voor woningbouw, mobiliteit en energietransitie blijft Ureterp een levendig en groen dorp dat klaar is voor de toekomst.

Meer informatie: www.ureterp.nl

Planning en doelstellingen

1. Korte termijn (2025-2027):

- Oriëntatie woningbouw inbreiding en uitbreidingsmogelijkheden
- Verbetering van de fietspaden en verkeersveiligheid op de Weibuorren en Bûtewei.
- Oprichting van een energiecoöperatie.
- Dorpsspiegel samen met gemeente.

2. Middellange termijn (2027-2030):

- Herijking dorpsvisie aan de actuele situatie.
- Ontwikkeling van sportieve en recreatieve faciliteiten zoals de multifunctioneel trim-skeelerbaan met bootcamp faciliteit.
- Promotie van cultuurhistorische routes en evenementen.
- Upgrade van speeltuinen en uitbreiding van ontmoetingsplekken voor jongeren.

3. Lange termijn (2030-2035):

- Realiseren van een klimaatbestendig dorpscentrum.
- Continueren van energietransitie projecten met focus op zelfvoorzienendheid.
- Toewerken naar een optimale balans tussen groei en behoud van het dorpse karakter.

Bestuur Plaatselijk Belang Ureterp

Deze aangepaste dorpsvisie is opgemaakt in maart 2025 en is aangenomen tijdens de bestuursvergadering van Plaatselijk Belang Ureterp op 05 maart 2025.

Met daarbij aanwezig:

Gerda Dijkstra
Aaltje Varwijk
Anneke Hoeksma-Jansma
Jan Elmers
Maarten Kemperman
Marten van der Galiën
Aspirant bestuurder Simon Kuipers

Bronnen:

De basisscholen van Ureterp
Dorpsspiegel 2022 Gemeente Opsterland
Het CBS Centraal Bureau voor de Statistiek
Landschapsbeheer Fryslân
Leden PBU
Leven in Fryslân' van het Fries Sociaal Planbureau
Merk Fryslân
MFC de Wier
OVU (Ondernemers Vereniging Ureterp)
POV Provinciale Omgevings Visie Provincie Fryslân
Speeltuinverenigingen Ureterp
Sport, cultuur en muziekverenigingen
Zorginstellingen

